

«Тексерілді»
«Мерейлі» жекеменшік
балабақшасының әдіскері:
 З.И.Әбиева

«Мерейлі» жекеменшік балабақшасының 2025-2026 жылының ұйымдастырылған іс-әрекеттің
Перспективалық жоспары

№ 3 «Құлыншақ» ересек тобы

Мақсаты: Балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес жан-жақты дамуын қамтамасыз ету, олардың танымдық, тілдік, әлеуметтік және шығармашылық қабілеттерін қалыптастыру, қоршаған ортамен дұрыс қарым-қатынас жасауға үйрету.

Кезең	ҚАРАША
Дене тәрбиесі	Негізгі қимылдар Жүгірумен, секірумен, бағытты, қарқынды, қол мен аяқ қимылдарының үйлесімділігін өзгерте отырып, сапта бір-бірден жүре білуді үйрету. Тепе-теңдікте жаттығу: тақтада, гимнастикалық орындықта, бөренеді жүру (заттарды аттап өтіп, қалтаны басына қойып бұрылу, қолдарды жанға қаратып). Колоннада бір-бірден, шеңбер бойымен, жыланша, шашыраңқы жүгіруге үйрету. Заттар арасында 10 метрге дейінгі қашықтықта төрт аяқтап, көлденең тақтада, гимнастикалық орындықта ішпен, қолмен тартылып еңбектеу білігін қалыптастыру. Қос аяқтап секіре білуді үйрету, алға қарай 2-3 м алға жылжу; оңға, солға, айнала бұрылу. Қысқа арқанмен секіру. Заттардың арасында доптарды бір-біріне құрсаулап домалатуды үйрету. Жалпы дамыту жаттығулары Қолдар мен иық белдеуіне арналған жаттығуларды орындау дағдысын қалыптастыру: қолдың екі жаққа, алға қараған қалпында білезіктерді қысу және жазу, оларды айналдыру, саусақтарды жинақтау және жазу, оларды созу. Денеге арналған жаттығулар: тұрып, аяқтарды қосып (ажыратып), алға еңкею, саусақтармен аяқ ұштарын шығару, заттарды қою және көтеру; допты айналдыра домалату, отыру және тізерлеп тұру. Аяқ жаттығулары: қолдарды белде ұстап отырып, қолдарды жан-жаққа апарып, алға қойылған қалыптан жан-жаққа жазу; аяқты тізеден бүгіп, алға жазу, қайтадан бүгіп, түсіру. Спорттық жаттығулар Төбешіктен домалап түсу дағдысын қалыптастыру. Қимылды ойындар

	Таныс ойындарды ұйымдастыруда дербестік пен бастамашылықты тәрбиелеу. Ойындарда физикалық қасиеттерді дамыту (жылдамдық, күш, төзімділік, икемділік, ептілік және т.б.). Тәуелсіз қозғалыс белсенділігі Балаларды қозғалтқыш-ойыншықтармен ойнауға ынталандыру, дене шынықтыру құралдарын, жабдықтарды, спорттық және қозғалмалы ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Салауатты өмір салтын қалыптастыру Тамақтану режимін сақтау қажеттілігін тәрбиелеу, көкөністер мен жемістердің, сондай-ақ витаминдердің адам ағзасына пайдасы туралы түсінік қалыптастыру. Дене белсенділігінің (таңертеңгілік жаттығу, шынығу, спорттық және қимыл-қозғалыс ойындары) пайдасы, ұйқының қанықтылығы туралы түсініктерін кеңейту. Мәдени-гигиеналық дағдылар Өз бетінше жуынуға, тамақ ішер алдында, кірлеген сайын, дәретханадан шыққан соң қолды сабынмен жууға дағдыландыру. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын жетілдіру: өз бетінше киіну және шешіну. Ересек адамның көмегімен заттарды тазалауға, кептіруге және іліп қоюға шақырыңыз. Сауықтыру-шынықтыру іс-шаралары Желдетілетін бөлмеде қозғалуға ыңғайлы жеңіл киіммен дене жаттығуларын орындауға ынталандыру.
Сөйлеуді дамыту	Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті Ысқырықты, шулы, сонорлы (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөйлеу қарқынын өзгерту дағдысын бекіту: баяу сөйлеу, жаңылтпаш айту. Сөздік қоры Балалардың сөздік қорын кеңейту, сөйлеу барысында заттардың, олардың бөліктерінің, бөлшектерінің, материалдарының атауларын қолдану. Сөздік қорын еңбек қызметін білдіретін етістіктермен толықтыру. Балалардың сөздік қорына қарама-қарсы мағыналы сөздер - антонимдерді енгізу. Балаларды қонақжайлылық дәстүріне баулу – қазақ халқының берекесі (ас қайыру, бата беру). Сөйлеудің грамматикалық құрылымы Зат есімдерді жекеше және көпше түрде атауға шақыру. Балаларды диалогқа қатысушыға түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға толық, дұрыс жауап беруге баулу. Тақырыпты, суретті сипаттай білуге үйрету.

Көркем әдебиет	Өлеңді жаттауда түрлі интонацияларды, кідірістерді, логикалық екпіндерді қолдана білуге үйрету. Әрекеттің дамуын бақылай білуге, мазмұнын түсінуге және сюжет желісінің дәйектілігін сақтауға, шығарма мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруді үйрету. Балаларға кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастыруды мүмкіндік беру. Айтыс тыңдауға баулу. Таныс ертегілер бойынша қарапайым қойылымдарды ойнауға шақыру.
Қазақ тілі	Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: Сөз ішіндегі қазақ тіліне тән ә,ө,ұ дыбыстарын дұрыс айтуға дағдыландыру. Тыныс алуды және таза дикцияны дамытуды жалғастыру. Сөздік қор: Табиғат құбылыстарын атау және түсіну дағдыларын қалыптастыру Заттардың сынын білдіретін сөздерді айта білуді дағдыландыруды жалғастыру. 5-ке дейін тура санауға жаттықтыруды жалғастыру. Тілдің грамматикалық құрылымы: 2- 3сөзден тұратын жай сөйлемдерді түсінуді үйрету. сөздерді байланыстырып құрастыруды үйретуді жалғастыру Байланыстырып сөйлеу: Қарапайым сұраққа (бұл не?) жауап беруге үйрету.
Математика негіздері	Жиын Әртүрлі түс пен өлшемдегі көптеген заттар туралы түсінікті қалыптастыру. Саны, шот 5-ке дейін ретімен санау, сандарды ретімен атау, "Неше?" деген сұрақтарға жауап беру дағдыларын қалыптастыру. Теңдік ұғымын екі тәсілмен қалыптастыру: бір затты саны аз топқа қосу арқылы немесе артық топтан алып тастау арқылы. "Қанша болды?," "Қанша қалды?" деген сұрақтарға жауап беру. Шама Салыстыра білуге үйрету; шаманы салыстыру кезінде үстемелеу (үстіне) және жапсыру (жанына) тәсілдерін қолдану. Геометриялық пішіндер Геометриялық пішіндерді (дөңгелек, шаршы, үшбұрыш) және геометриялық денелерді (куб, шар, цилиндр) атауға шақыру; салыстыру нәтижелерін атау (ұзын-қысқа, кең-тар, жоғары-төмен, жуан-жіңішке). Кеңістікке бағдарлану Берілген бағытта қозғалуға (алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), заттарды оң қолмен солдан оңға қарай жаюға үйрету.

	Уақытқа бағдарлану Тәуліктің бөліктері туралы түсініктерді кеңейту. "Кеше," "бүгін," "ертен" сөздерінің мағынасын түсіндіруге үйрету.
Қоршаған әлеммен таныстыру	Бала, оның отбасы, үй Баланың өсуі мен дамуы, оның өткені, бүгіні және болашағы туралы түсініктерін қалыптастыру. Өзінің атын, тегін, жасын, жынысын айта білуін жетілдіру. Балаларды отбасылық мерекелер мен мейрамдарға дайындыққа қатысуға ынталандыру. Заттар әлемі Заттардың қасиеттері мен тағайындалуы туралы түсініктерін кеңейту. Қазақ халқының ұлттық киімдерімен, әшекейлерімен таныстыра беру. Көлік түрлерін ажырата білу (әуе, су, жер үсті). Адамдардың еңбегі үшін ризашылық сезімдерін тәрбиелеу. Көлік, байланыс құралдары Әр түрлі көліктер мен оларды басқаратын адамдар туралы білімді жетілдіру. Ересектер еңбегі Басталған істі соңына дейін жеткізу қабілетін қалыптастыру. Ойыншықтарды жинауда тәрбиешіге көмектесу ниетін қалыптастыру. Топтағы кезекшілердің міндеттерін өз бетінше орындай білуге үйрету: Жақындарының кәсіптерімен таныстыру, ата-аналардың кәсіптеріне деген қызығушылықты қалыптастыру. Адамгершілік және патриоттық тәрбие Жаман қылығы үшін ұялу сезімін сезінуге баулу; шын жүректен, ренжіткені үшін құрбысынан кешірім сұрауды үйрету. Біздің Отанымыз – Қазақстан Республикасына деген сүйіспеншілік пен мақтаныш сезімін ояту. Қазақстан Республикасының астанасы – Астана қаласы, республика қалалары мен ауылдарының атаулары, олардың көрікті жерлері, ауыл мен қала өмірінің ерекшеліктері туралы түсініктерін дамыту. Жол қозғалысы ережелері Бағдаршам сигналдары, көшеде жүріп-тұру ережелері, өткел туралы білімдерін қалыптастыру. Сюжеттік-рөлдік ойындарда жол қозғалысы ережелерін білуді бекіту. Ойын кезіндегі қауіпсіз мінез-құлық ережелерімен, ойын жабдықтарын пайдаланумен таныстыру. Жансыз табиғат объектілері мен құбылыстары. Ауа-райы құбылыстары туралы түсініктерді кеңейту. Бақылау күнтізбесінде ауа райының жағдайын анықтау. Қарапайым себеп-салдарлық байланыстарды орнату (жел соқты, жапырақтар құлады, даладағы суықтан жердегі қар мұзға айналды және т. б.).

	Қазақстанның оңтүстігі мен солтүстігіндегі әртүрлі ауа райы туралы түсініктерін қалыптастыру. Өсімдіктер әлемі Олардың даму кезеңдері (тұқым, көшет, сабақ, жапырақ, гүл, тұқым) туралы алғашқы түсініктерін қалыптастыру. Өсімдіктердің жіктелуі туралы түсініктерін кеңейту: жидектер (орман, бақша). Бөлме өсімдіктерін күтудің қарапайым ережелері туралы білімдерін қалыптастыру. Жануарлар әлемі Үй жануарларын күтудегі ересектердің еңбегі туралы түсініктерін кеңейту. Бақылау барысында жануарлар әлеміндегі маусымға тән көріністерді салыстыру, өмір сүру жағдайларына бейімделуді анықтау. Қыстайтын және қоныс аударатын құстар туралы түсініктерді кеңейту.
Құрастыру	Құрылыс материалдарынан және "лего" конструкторларынан құрастыру Құрастыру үшін қолданылатын құрылыс бөлшектерін (куб, пластина, кірпіш, блок және т.б.) ажырату және атау, оларды сапасына, көлеміне және пішініне қарай таңдау дағдыларын қалыптастыру. Дайын конструкцияларды әр түрлі ойындарда пайдалануға, конструкциялау кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтауға шақыру. Ұжымдық құрылысқа деген қызығушылықты ояту. Қағазбен құрастыру Қағаз парағын көлемді пішіндерге, кесектерге, спиральдарға, ілмектерге айналдыра білуге үйретуді жалғастыру. Табиғи, қалдық материалдан құрастыру Табиғи (бұр, мақта, жүн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дән түрлері, т.б.) және қалдық материалдардан құрастыруға шақыру. Көрнекілікке сүйене отырып, композициялар ойлап табу қабілетін дамыту. Ұқыптылыққа тәрбиелеу.
Сурет салу	Сюжеттік композицияларды жасауда әр затқа өзіндік сипат беріп, олардың бір-біріне қатынасын анықтауға шақыру. Киіз үйге, оның жабдықтарына, тұрмыстық заттарға, ойыншықтарға, сәндік-қолданбалы өнерге деген қызығушылығын дамыту. Заттарды көлеміне қарай: ағаш биік, бұта ағаштан аласа, гүл бұтадан аласа деп салыстыра білуді үйрету. "Құсқанаты", "бұршік", "қызғалдақ", "қошқармүйіз", "қойізі", "құстұмсық", "бота мойын", "ботакөз", "ирек" және т. б. қазақ ою-өрнектерінің элементтерін бояуға үйретуді жалғастыру. Қоңыр, қызғылт сары, ашық жасыл рендермен таныстыру, түстерді өз бетінше жасауға (бояуларды араластырып, қажетті түсті алуға) шақыру. Қазақ халқының сәндік-қолданбалы өнері туралы білімдерін кеңейту. Бүкіл қылқаламмен жалпақ сызықтар, ал қылқаламның ұшымен жіңішке сызықтар мен нүктелер сала білуді үйрету.

	Жұмыс орнын таза ұстауға, қауіпсіздік ережелерін сақтауға шақыру.
Мүсіндеу	Жапырылған шардың барлық жиектерін жеңіл тарту арқылы қысқыштармен немесе бүтіннен жеке бөліктерді тартып, ұсақ бөлшектерді қысу арқылы әртүрлі пішіндегі таныс заттарды мүсіндеуге шақыру. Заттардың орналасуын ескере отырып, пропорцияларды сақтай отырып, бөліктерді біріктіре отырып, бірнеше бөліктерден мүсіндеу білігін қалыптастыру. Балалардың көлемді фигуралар мен қарапайым композицияларды мүсіндеуге деген қызығушылығын арттыру. Стектің көмегімен мүсінделген бұйымдарды өрнекпен безендіруге деген ұмтылысты ынталандыру. Дайын бұйымды қазақ ою-өрнегінің элементтерімен безендіре білуді қалыптастыру.
Жапсыру	Қайшыны дұрыс ұстап, қолдана білуге дағдыландыруды жалғастыру. Бұрыштарын бүктеп, шаршыдан дөңгелек, тік төртбұрыштан сопақша пішіндер қиюға үйретуді жалғастыру; ою-өрнек жапсыруда бейнелеу үшін осы тәсілді пайдалану. Дайын пішіндерден жануарлардың, құстардың, гүлдердің және т.б. фигураларын қиып алып, сол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Қазақ халқының сәндік-қолданбалы өнерімен таныстыруды жалғастыру (киіз үй және оның жабдықтары: сандық, кебеже, текемет, сырмақ және т.б.). Геометриялық және өсімдік тектес пішіндерден жасалған ою-өрнектерді жолаққа олардың реттілігін ескере отырып жапсыру дағдысын қалыптастыру. Ұжымдық сюжеттік композиция құрастыру дағдыларын қалыптастыру. Желімдеу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтауға, жұмысты ұқыпты орындауға шақыру.
Музыка	Музыка тыңдау Музыканың сипатын сезіне білуге, таныс шығармаларды тани білуге, тыңдағандары туралы өз әсерлерін айта білуге үйрету. Музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқай білу дағдысын қалыптастыру: ақырын, қатты, баяу, тез. Қазақтың халық аспабы – домбыраның дыбыстарын қабылдай білуге үйрете беру. Ән айту Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алу қабілетін дамыту. Әуенді таза айта білуге, сөздердің соңын жұмсартуға, сөздерді анық айтуға, музыканың сипатын бере отырып, мәнерлеп айта білуге үйрету. Музыкалық-ырғақты қимылдар Музыкамен қимыл-қозғалысты үйлестіре отырып, жартылай отыруды орындау дағдысын қалыптастыру, қимыл-қозғалысты музыканың екінші бөліміне ауыстыра білу. Музыканың ырғағын бере отырып, қозғалмалы екпінде секіруді орындай білуге үйрету. Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау

	Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау қабілетін жетілдіру, ересек адамның түрлі музыкалық және шулы аспаптарда қалай ойнайтынын тыңдау. Ағаш қасықта, асатаяқта, сазсырнеде қарапайым әуендерді ойнай білуге дағдыландыру. Би Әуеннің көңілді би сипатын қабылдауға, музыкалық кіріспені ажырата білуге, одан кейін қозғалысты бастауға, музыканың сипатына қарай қозғалысты өзгертуге үйретуді жалғастыру. "Қамажай" биін үйрету.
--	--